

Bulteno

de Esperantista Klubo en Prago

Ĉasopis Klubu esperantistů v Praze

N-ro 3/2016 (208)

1. 12. 2016

La universalan kongreson en Nitra en julio 2016 partoprenis ankaŭ kelkaj niaj klubanoj kaj membroj de E-mental'. Dum nia unua postferia kunveno ĉeestantaj partoprenintoj laŭdis la bonegan kvaliton de la kongreso kaj ankaŭ la ĝentilecon de la loka administrado de Nitra. La venonta UK-o okazos en Suda Koreio en Seulo.

EL LA ENHAVO

Aktualaĵoj	2
Oslava devadesátin Miroslava Smyčky	5
Vzpomínka na Jiřího Karna v Malešicích....	6
Junulara „Centrejo“ en Prago	8
Unio en la kirlo de la migra krizo.....	12
Poemoj kaj rakontoj de Petr Ginz	18
Kristnaska legado	21
Lulu en Honolulu	23

Klub esperantistů v Praze

<http://bulteno.cs-retromusic.net>

Schůzky v ul. Ve Smečkách 25
ve vybrané čtvrtky od 17 do 19 h.

Bulteno

redaktor: Tomáš Břicháček

t.brichacek@seznam.cz

Lingvaj korektoj: Pavol Petřík kaj
Markus Beyer.

AKTUALAĴOJ

Aranĝoj kaj okazintaĵoj en la jaro 2016

11/02/2016 – ĝenerala kunveno de nia klubo – nova estraro estis elektita kaj la nomo ŝanĝita (*klubejo de EKP*)

15/02/2016 – publika prezentado de libroj *Esperanto od A do Z* kaj *Robinsoni na Sibiři* de KAVA-PECH

27/02/2016 – tradicia renkontiĝo de la klubo E-mental' en la praga bestĝardeno kun festo de la „adoptotago“ kaj granda konkursa pikniko

11-13/03/2016 – 9a-BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) en Jihlava

24/03/2016 – prezentado de Tomáš Břicháček pri „gravitaj montetoj“ (*klubejo*)

01/04/2016 – Bulteno No. 1/2016 estis eldonita

09-10/04/2016 – Praga internacia semajnfino

21/04/2016 – prelego de Jiří Galuška pri lia vojaĝado kun Esperanto en Ĉilio (*klubejo*)

23/04/2016 – la indikoj pri nia klubo estis aktualigitaj en la registro de asocioj

05/05/2016 – prelego de Petr Chrdle pri la reformacio en Ĉeĥio (*klubejo*)

21-22/05/2016 – SELE (Semajnfina lernado) – E-mentala socia kaj eduka aranĝo – en Chocerady

02/06/2016 – prezentado de Vlasta Piščíková pri Sicilio (*klubejo*)

Majo kaj junio – okazis denove la agado „Traduka printempo“: volontuloj havis okazon traduki interesajn literaturajn tekstojn por la somera Bulteno

06/06/2016 – 6-a E-mentala pikniko – en Bad Schandau

15/06/2016 – Helpu helpi 2016

15/06/2016 – Bulteno No. 2/2016 estis eldonita

16/06/2016 – prelego de Tomáš Břicháček pri Ivan Mládek (*klubejo*)

24-26/06/2016 – Viando – E-mentala gastronomia aranĝo – en Chotýčany

15-17/07/2016 – Praga somero – E-mentala socia aranĝo

13/08/2016 – 7-a E-mentala pikniko – en Krásná Lípa

01-04/09/2016 – 3-a junulara Centrejo en Prago

19/09/2016 – jubilea koncerto de Miroslav Smyčka en la teatro U Valšů

19/09/2016 – vizito de rusaj esperantistoj el Kazano (*klubejo*)

06/10/2016 – prelego de Petr Chrdle pri Suda Koreio kaj la venonta UK en Seulo (*klubejo*)

07-09/10/2016 – 10-a BIERo (Brila Internacia Esperanto-Renkontiĝo) – en Turnov

03/11/2016 – prelego de Tomáš Břicháček pri la eŭropa migra krizo (*klubejo*)

03/11/2016 – memoriga programo „Tam, kde skřivan zpívá na betonu“ en Malešica bierfarejo pri Jiří Karen

25–27/11/2016 – E-mentala Kristnasko

01/12/2016 – Bulteno No. 3/2016 estas eldonita

Venontaj aranĝoj

Kunvenoj

DECEMBRO 2016: la 1-an kaj la 15-an

JANUARO 2017: la 12-an kaj la 26-an

FEBRUARO 2017: la 9-an kaj la 23-an

MARTO 2017: la 9-an kaj la 23-an

Kunvenoj komenciĝas je la 17-a horo.

La programo de la kunvenoj estos prezentita en niaj interretaj paĝoj <http://bulteno.cs-retromusic.net/>.

03/12/2016 – Antaŭkristnaska kolbasumado en Saksio 2016

15/12/2016 – Kristnaska kunveno kaj Zamenhoftago

17–18/12/2016 – 4-a Granda lokŝumado en Bratislavo

24-26/02/2017 – Bestĝardeno – tradicia renkontiĝo kaj pikniko de la klubo E-mental' en la praga bestĝardeno

17–09/03/2017 – 11-a BIERo

Detaloj ĉe <http://www.e-mental.cz/>

Členské příspěvky na rok 2017

Prosíme, nezapomeňte zaplatit klubové **členské příspěvky na rok 2017**. Výše ročního příspěvku činí **100 Kč**; pro studenty a seniory **80 Kč**. Můžete zaplatit osobně při našich schůzkách nebo pomocí přiložené složenky nebo bankovním převodem na **nový účet č. 2801096435/2010** (při bankovním převodu uveďte pokud možno svoje jméno).

Otázky ohledně příspěvků můžete směřovat na místopředsedu a pokladníka Jiřího Mišurce misuj@email.cz.

Vánoční a novoroční přání

Výbor klubu přeje všem členům a příznivcům krásné a požehnané Vánoce a mnoho úspěchů v novém roce 2017. Srdečně zveme na vánoční a zamenhofovskou oslavu 15. prosince (viz níže)

Zamenhoftago 2016

Vlasta Pištíková

E-MENTAL kaj la Esperantista klubo en Prago kaj Praga klubo de ĈEJ invitas vin partopreni la Kristnaskan kunvenon kaj Zamenhoftagon **la 15-an de decembro**.

17.00 – klubejo Ve Smečkách 25

Kristnaska kunveno – kantoj, rakontoj, bongustaĵoj...

19.00 foriro el la klubejo al Vyšehrad

ĉ. **19.30** kunveno ĉe la Esperanto-monumento

Festo de Zamenhoftago – solena tosto, kuko, kantado.....

Ĉiuspecaj kontribuajtoj kaj por la Kristnaska vespero kaj por la kunveno ĉe la monumento estas bonvenaj – bongustaĵoj, trinkaĵoj, programeroj...

Por la tostado ĉe la monumento bonvolu alporti trinkujon.

Se vi planas veni aŭ se vi havas iujn demandojn skribu al:

e-mentalprago@seznam.cz

Nový bankovní účet

Náš klub má nový bankovní účet u Fio banky. Starý účet u České spořitelny, který byl nastaven velmi nevýhodně, byl zrušen. Číslo nového účtu je: **2801096435/2010**.

Prosíme, abyste tuto změnu zaznamenali a neposílali žádné peněžní prostředky na bývalý účet.

Oslava devadesátin Miroslava Smyčky

Operní pěvec a esperantista Miroslav Smyčka oslavil 11. září 2016 devadesáté narozeniny. Jubilantovi dodatečně přejeme všechno nejlepší a hlavně pevné zdraví.

19. září se v pražském divadle *U Valšů* konala oslava. O události jsme našli zprávu na stránkách městské části Praha 12, kterou níže v úplnosti citujeme:

Barytonista Miroslav Smyčka oslavil 90. narozeniny!

Toto významné životní jubileum oslavil emeritní operní sólista v divadle U Valšů v pondělí 19. 9. Oslavu pro něho přichystala jeho dcera, herečka divadla

Semafor, paní Jolana Haan Smyčková spolu se svým manželem, operním zpěvákem Richardem Haanem. K mnoha gratulantům z řad přátel, herců a pěveckých kolegů se připojil i místostarosta MČ Praha 12 Robert Králíček, který zároveň pana Smyčku uvítal do naší městské části jako jejího nového obyvatele.

Večerem plným krásných vzpomínek a neméně krásného zpěvu provázela PhDr. Radmila Hrdinová a klavírního doprovodu účinkujících se ujal hlavní sbormistr a dirigent Státní opery pan Adolf Melichar.

Miroslav Smyčka absolvoval reálné gymnázium v Brně, v letech 1945-1949 studoval filozofii a filologii na Masarykově univerzitě v Brně, ale před závěrečnými zkouškami byl vyloučen v rámci politických prověrek. Již v době univerzitních studií zároveň studoval zpěv na hudební škole a konzervatoři a v roce 1949 byl angažován ve sboru Státního divadla v Brně. Po ukončení základní vojenské služby pokračoval v operním sboru v Slezském divadle v Opavě a od roku 1953 započala jeho kariéra operního sólisty v divadlech v Liberci, Opavě, Českých Budějovicích a zejména v Ústí nad Labem.

Za jeho celoživotní uměleckou práci mu byla na návrh UNIE - Odborového svazu profesionálních zpěváků ČR a Společnosti koncertních umělců - v roce 2010 udělena cena SENIOR PRIX.

Dalšího významného ocenění se Miroslavu Smyčkovi dostalo v roce 2014, kdy převzal z rukou slavného basisty Lud'ka Veleho cenu Eduarda Hakena.

www.praha12.cz

Vzpomínka na Jiřího Karena v Malešicích

3. listopadu 2016 se v Malešickém mikropivovaru konal poetický večer „Tam, kde skřivan zpívá na betonu“ v rámci festivalu Den poezie na připomínku básníka Jiřího Karena. Akce se účastnili i někteří členové našeho klubu. Dále zařazujeme text paní Margit Turkové o této události.

Enkadre de la ĉiujaraj TAGOJ DE POEZIO en Prago okazis la vespero „Renkontiĝo kun la poeziverkaro de Jiří Karen“. Organizis ĝin la kultur-prizorgantoj de la kvartalo Praha 10, kies longjaraj loĝantoj estis Jiří Karen kaj lia edzino Zuzana. Ĉar grava parto de la prezentado estis ankaŭ la esperantisteco de Jiří Karen, mi estis petita tuŝi kaj klarigi la temon, kaj ĉefe deklami kelkajn poemojn, kiuj troviĝas en Esperanta traduko (en la volumo "Flugilhava ŝtono", eld. FONTO, Brazilo). Ĝojiga afero por mi (por NI) estis, ke ĉi tu temo estis preparita kun klara simpatio flanke de la organizantoj. Do, sur la ekrano troviĝis ne nur la verkoj de Jiří Karen, sed ankaŭ la nomoj de liaj, de niaj samideanoj - verkistoj: Eli Urbanová, Eva Seemannová, Josef Rumler, František Kožík... Tio igis min klarigi, ke kelkaj el ili same apartenis al la loĝantoj de la menciita kvartalo - hazarde ili vivis sur la sama strato kiel J.K. - Josef Rumler kaj František Kožík. Do, mi "instigis" la organizantojn laŭeble omaĝi ankaŭ tiujn ĉi famajn loĝantojn... "Ni ja intencas omaĝi František Kožík, kunlabore kun lia filino, sed ni ne sciis pri lia Esperanto-interesiĝo", ili diris. Do mi atentigis ilin pri iama grava Esperanto-elsendado de la elsendejo BRNO, en kiu gravan rolon havis František Kožík. Tion ili kun ĝojo akceptis.

La tuta vespera programo estis registrita elektronike sur YouTube laŭ la deziro de la edzino Zuzana, kiu loĝas en la pavilono por veteranoj (Vojenské nemocnice, Praha) kaj liveris la materialojn pri Jiří el sia familia arkivo. Do, la sukcesa omaĝo kaj ĉefe la konservado de la afero ĉefe ŝia merito. Je la 8-a de decembro ĉijare ŝi ĝisvivis sian 95-jariĝon. Okaze de la jubileo oni organizos similan vesperon, kiu enhavos la vivon de Zuzana kiel malliberulino en la prizonejo Terezín, kaj de Jiří, prizonulo dum la devigaj milit-laboroj en Germanio. Pri tio li verkis memorlibron, kiu estas alte taksita pro liaj aŭtentaj sinceraj esprimoj. La libro estis tradukita en E-on de Jiří Patera, kaj parton post parto publikigita en la Bulteno (de EK Prago). La evento realiĝos je la 1-a de decembro, 18 hor., en la DOMO de LEGADO (Dům čtení), Ruská-strato, Prago. Partoprenos ankaŭ la poetino Věra Ludíková, kiu estis redaktoro de kelkaj verkoj de JK (en la eld. Chronos, Ústí nad Orlicí), amikino de la geedzoj kaj favoranto de nia Esperanta afero. Ni rememoru ĝuste ŝian partoprenon en la kultura programo ĉe la pasintjara ĈEA-konferenco en Ústí nad Orlicí.

Al ĉiuj supre nomitaj gravuloj mi dediĉas mian privatan rememoron kaj instigas ankaŭ ĉiujn legantojn rememori ilin. Danke al ili estas nia ĉeha Esperanto-movado spirite riĉa.

DEN POEZIE

ŽÁDNÝ ČLOVĚK NENÍ OSTROV

13. – 27. listopadu 2016

Celostátní festival poezie LETOS OPĚT I V MALEŠICÍCH

Kaple Rektorská, o. s., ve spolupráci s Malešický mikropivovar, s.r.o., občanskou iniciativou NAŠE MALEŠICE a Strašnickým divadlem X10

uvádí v rámci festivalu DEN POEZIE poetický večer

„Tam, kde skřivan zpívá na betonu“

Spolu s pamětníky zavzpomínáme a představíme básníka Jiřího Karna, žijícího mnoho let v Praze 10 na Počernické ulici. Je autorem více než dvaceti sbírek a mnohé z jeho veršů byly inspirovány místy, kde žijeme i my dnes. Básníkovým jménem je nazván park na pomezí Strašnic a Malešic.

Akce se koná za podpory MČ Praha 10
v Malešickém mikropivovaru (**Malešická 126/50, 108 00 Praha 10 – Malešice**) 3. listopadu 2016 v 19h.

Jak jsme již dříve informovali, od roku 2014 nese jméno Jiřího Karna jeden z malešických parků (viz Bulteno č. 3/2014).

Junulara „Centrejo“ en Prago

Thomas Winkler

La aranĝo 3-a Centrejo okazis inter la 1-a kaj 4-a de septembro en Prago. Esperantistoj – ĉefe el Slovakio kaj Ĉeĥio, ĉar la renkontiĝo estis organizita de SKEJ kaj ĈEJ, sed ankaŭ el Rusio, Hungario kaj Germanio – kunvenis vespere en la agrabla restoracio U Skřetů. Tiu kiel unua restoracio en Prago prezentas sian menuon ankaŭ en Esperanto! Amikajn babiladojn tie suplementis bongustaj ĉeĥaj kaj slovakaj manĝaĵoj.

Post vespermanĝo okazis la oficiala ĝenerala asembleo de ĈEJ en apuda bierejo. Eksterlandanoj, kiujn tio ne koncernis, dumtempe ĝuis vesperan promenon tra Prago, vizitante la urbolumojn spegulantan riveron Vltavo kaj vidante noktan urbosiluon.

Partoprenantoj, kiuj ne devenis de Prago, havis la eblecon kune loĝi kontraŭ bona prezo en studenthejmo sur la monto Petřín. Tiu loko estas sufiĉe urbocentra kaj kvankam simple kaj malmoderne ekipita, ĝi estas tute taŭga. Tiu malmoderneco havas eĉ apartan, socialisman ĉarmon, kiun la tuta kvartalo sekvas.

Vendredon matene eblis trankvile viziti la apudan vendejon, kiun la helpemaj organizantoj montris al ni vespere. Tiel eblis malmultekoste kaj laŭplaĉe kune kun Esperantaj amikoj matenmanĝi ekstere en bela vetero.

Finmanĝinte nin atendis interesa promonado tra Petřín – laŭirante montetajn vojojn, spektante telferon, trairante malsatan muron, laŭvole gustumante hejmfaritan limonadon kaj/aŭ vizitante Eiffel-stilan elrigardturon.

Post tagmanĝo en urba restoracio ni vizitis la monaĥejon Břevnov. Ĝi posedas ankaŭ tre modernan bierfarejon. Bedaŭrinde ĝi ne ofertis tre ampleksan trarigardon, sed eblis aĉeti la lokajn bierojn por kunporti hejmen al siaj geamikoj. Krome la monaĥejo havas belegan parkon, tre indas promeni tra ĝi.

Akompanante vespermanĝon ni drinkis Absinth, tre fortan verdan brandon; oni spektakle bruligas per ĝi malsekigitan sukeron sur kulero, ĝis kiam ĝi karameliĝas, kaj per tio dolĉigas la drinkaĵon. Nur se oni ne atentis bone, la tuta drinkaĵo ekbrulas.

Pro nuba ĉielo bedaŭrinde ne povis okazi stelobservado, kiu tamen estis anstataŭigita per tre etosa sidado surplanke ĉe la rivero. Tiel nomata Náplavka estas tre bona loko por paroli, ĝui la vesperon, kune drinki lokaĵojn kaj/aŭ kunportitaĵojn. Longe ni sidis tie en Esperanta cirklo, ĝis kiam ni pluiris ankoraŭ al diskejo, kie ni finis la vesperon dancante.

Sabate ni vizitis la kvartalon Vyšehrad kaj la apudan kongrescentron. Vyšehrad havas belan historian tombejon, kie estis sepultitaj famaj ĉeĥoj, preĝejon kaj rotondon – tio estas ronda preĝejeta konstruaĵo. Krome ĝi ofertas ravan elrigardon al la rivero kaj la urbo. Antaŭ 20 jaroj la kongrescentro gastigis la Universalan Kongreson, ni uzis la eblecon tosti kaj fotiĝi ĉe la memorŝtono.

Posttagmeze ni promenis de malantaŭ la ĉefa stacidomo al la verda kvartalo Vítkov, sekvante vojon, kiu iam estis fervojo. Ni vizitis nekredeble bonan kaj senpagan milithistorian muzeon, kie mi povintus resti ankoraŭ multe pli longe. ;)

Post traire de parko kaj paŭzo ĉe kafejo ial jam baldaŭ alproksimiĝis vespero. Do post fortiĝo en restoracio ni supreniris la televidan turon de Žižkov, kie ni ĝuis kune la sunsubiron kaj elrigardon al Prago al ĉiuj direktoj el granda alteco. La vespero finiĝis en kela bierejo, kie post lacigaj Esperantaj, ĉeĥaj kaj slovakaj interparoloj (kaj bongustaj bieroj) la muro apud mi ekpluvis.

Dimanĉe ni ankoraŭ spertis la nevideblan ekspozicion, kie ni lernis en plena malhelo moviĝi kaj palpi aĵojn kaj meblojn de kuirejo, banĉambro, merkata strato en urbo, naturo kun ligna ponto, kaj finfine iris al trinkejo, kie ni povis mendi kaj ĝui trinkaĵojn kaj glaciaĵon. Mi lernis, ke ne estas bona ideo en tiu situacio havi kaj eŭrajn kaj ĉeĥajn monerojn en monujo, ĉar nur malfacile distingblas 2 €-monero de 10 Kč-monero. Sed la kelnerino tre honeste redonis la monerojn kontraŭ ĝustaj :)

La aranĝo finiĝis post lasta komuna tagmanĝo en kebabejo. Mi tre ĝojas, ke mi partoprenis ĝin. La programo estis tre bone preparita, kun multe da variaĵoj kaj ankaŭ ne tro plenŝtopita, tiel ke restis multe da tempo por paroli kun la amikaj partoprenantoj. Finfine mi volas danki al ĈEJ kaj SKEJ, ke ili organizis ĉi tiun aranĝon!

Stránky Vedem z terezínského ghetta v esperantu

Rádi bychom upozornili čtenáře na nové internetové stránky *Vedem* <http://www.vedem-terezin.cz/>, které obsahují zajímavé texty tajně vydávané 13 - 16-ti letými chlapci v časopise VEDEM v letech 1942 - 1944 v terezínském ghettu. Ve spolupráci s Českým esperantským svazem byla připravena esperantská jazyková verze stránek. Z ní dále citujeme úvodní slovo.

Bonvenon je paĝoj kompilitaj precipe el tekstoj sekrete eldonitaj de 13 – 16-jaraj knaboj en la gazeto VEDEM en la jaroj 1942 - 1944, en la geto de Terezín. Per ili vi ekkonos ilian ĉiutagan vivon, kion la buboj timis, kio ilin afliktis aŭ per kio ili sin distris kaj helpe de iliaj tekstoj vi povas travagi la tutan Terezín kaj rigardi la unuopajn lokojn per iliaj okuloj. La projekto de tiuj ĉi retpaĝoj estiĝis kunlabore kun studentoj kaj instruistoj de la gimnazio Natura Lernejo, memorantoj de la holokaŭsto kaj de iliaj amikoj kun subteno de Memorejo Terezín. Ĝi estu komprenata ne nur kiel omaĝo al viktimoj kaj al ilia kuraĝo, sed ankaŭ kiel vojo por transdoni stafeton al plua generacio, al daŭrigo de tio, kion ili mem jam ne havis tempon sukcese fari.

En la rubriko La Respubliko Ŝkid vi povas pli detale konatiĝi kun la vivo en la t.n. Hejmo 1, kun la fono de eldonado de la gazeto kaj ankaŭ la infana mem-administrado. En Vagado tra Terezín vi trovos la jam menciitajn staciojn ĉe interesaj lokoj en la iama geto, prezentitajn pere de artikoloj, kiuj aperis en VEDEM. Orientiĝon faciligos inter-aga mapo kaj vico da fotoj. La literaturan kreadon de la buboj el „Unuo“ prezentos la rubriko Poemoj kaj rakontoj kaj en Enigmoj, kvizoj kaj ludoj vi povas trovi vicon da taskoj kaj enigmoj, kiujn la knaboj verkis en la 1940-aj jaroj, kaj ankaŭ ludojn kaj aktivadojn, kiujn por la vizitantoj de la urbo Terezín preparis nuntempaj studentoj de Natura Lernejo. Alia grava parto de la retejo estas ĝis nun ne publikigitaj skanaĵoj de konservitaj folioj de la gazeto, nun publikigitaj kun afabla permeso de la Memorejo Terezín.

Nova retejo kava-pech.cz

Petr Chrdle

La eldonejo KAVA-PECH ĵus aktivigis novan retejon. La adreso restas la sama www.kava-pech.cz kaj same kiel la malnova, ĝi enhavas kvar lingvajn versiojn: la ĉeĥan, esperantan, anglan kaj germanan.

Dekstre supre post la klako al la kvarflaga signo eblas elekti la lingvan version. Ili kompreneble ne estas enhance identaj. La plej enhavriĉa estas la ĉeĥa versio, kiu registras ĉiujn librojn, kiuj estas momente en stoke, dum ĉiuj ceteraj lingvaj variaĵoj enhavas nur la librojn skribitajn almenaŭ parte en la koncerna lingvo. Krome, la libroj en la ĉeĥa kaj en Esperanto eblas ankaŭ rigardi laŭkategorie: Lingva, faka kaj beletra.

Ĉio ĉi, ĝis nun menciita, estas iom pli logike (espereble!) aranĝita, sed enhance la sama kiel en la antaŭa versio. Nun do, kio novas en ĝi:

Por rapida serĉeblo de konkreta libro, kies aŭtoron aŭ titolon oni konas, servas serĉilo maldekstre supre tuj sub la firmosigno. Ĝi trovas pli ol nur librojn, kies aŭtoro estas enigita. Ekzemple se oni enmetos la nomon de la membro de KEP „Pluhař“, ekaperos 11 libroj, ne nur tipuj, kiujn li verkis aŭ kunverkis (ekzemple Ĥemia kaj Ekoturisma vortaroj), aŭ tradukis (ekz. *Celostní medicína a Saamova akupunktura*), sed ankaŭ la libroj, kiujn li preparis redakte (ekzemple Fakaj aplikoj de Esperanto).

Plia novaĵo estas indiko de preparataj libroj, kiuj baldaŭ aperos. Estas envicigitaj nur tiuj, kiuj jam estas en tiu stato de la preparado, ke ilia eldono estas centprocente certa, kaj kiuj plej verŝajne aperos en la tempa horizonto ne pli longa ol tri monatoj. Momente tie vi trovos kvin librojn: Du en Esperanto, nome *Spirita revolucio en la koro de Eŭropo* de Přemysl Pitter en la traduko de Margit Turková kaj *Heredantoj de silentado* de Sabine Dittrich. Du en la ĉeĥa, tamen unu el ili havas fortan ligon al Esperanto, nome *František Vladimír Lorenc. Svědectví o životě a díle neobyčejného člověka* de Vlastimil Novobilský, kiu priskribas vere tre atentokaptan vivosorton kaj verkon de la aŭtoro de la unua lernolibro de Esperanto por ĉeĥoj, kiu tamen konatas multe pli en Brazilo, kien li elmigris kiel junulo, ol en Ĉeĥio. Parenteze: En preparo estas ankaŭ Esperanto-versio de ĉi tiu libro, sed ĝi ankoraŭ ne plenumas la pli suprajn kondiĉojn, ke ni jam povus anonci ankaŭ ĝian aperon. Kaj mi ne rajtas forgesi la verkon de Miroslav Malovec *Velký esperantsko-český slovník*.

La nova retejo enhavas plurajn pliajn novaĵojn, kiujn ni tamen nur plenigos malrapide laŭ tempaj ebloj, ekzemple informojn pri Esperanto kun multaj ligiloj precipe en neesperantaj lingvaj versioj, preparatajn eventojn (lanĉoj de novaj libroj, aŭtografadoj k.s.), blogon, ĝis nun ununura, pri la eblo peti neregulan informilon pri novaĵoj, porokazaj malaltigoj de la prezo ĉe elektitaj libroj, atentigo pri novaj recenzoj kaj simile. Baldaŭ ni komencos plenigi ankaŭ arĥivon (kaj de eventoj, kaj de ne plu haveblaj libroj, tiujn kun la ligilo al la retejo, kie ili estas plej verŝajne ankoraŭ haveblaj (Esperantaj al la libroservoj de ĈEA kaj UEA, ĉeĥaj al la libra librodistribuantoj Kosmas).

Nu, espereble tio sufiĉas por logi vin viziti la novan retejon kaj iom krozi en ĝi. Ĉar estas granda probablo, ke io en tiom komplika sistemo ne bone funkcios aŭ ke iuloke eniris eraroj (kaj enhavaj, kaj lingvaj), mi estos dankema al ĉiu, kiu min atentigos pri ili.

Sankta meso en Esperanto

Max Kašparů

Karaj samideanoj,
mi sendas al vi informon, ke mi servos la esperantan sanktan romkatolikan meson kvaronjare en la preĝejo de s. Pankraco ĉe stacio de metro „Pražského povstání“ la 18-a de januaro je la 17:00 h. Kaj poste aprile.

Preciza informo je la max@esperanto.cz aŭ tel. numero 730 800 884.

Nova logo de ĈEJ

En la konkurso pri nova logo de Ĉeĥa Esperanto-Junularo estis el la ricevitaj proponoj elektita la propono de Elena Ĥusanova el Ruslando.

Pri la UK-o en Nitra

Magdaléna Fejfičová

Ĉi-jare, 20 jarojn post la praga UK, estis vico de ni, slovakaj esperantistoj, helpataj de la ĉeĥaj kaj aliaj alilandaj samideanoj, servi al la partoprenantaro. Mi ĝojis, ke la reagoj de la kongresanoj estis favoraj. Eĉ pli mi ĝojas, ke la 101-a UK en Nitro estis malfermita al larĝa publiko - la urbanoj ne nur povis vidi E-flagojn kaj afiŝojn kaj sekvi persone la kulturajn programojn, sed ankaŭ partopreni fakajn satelitajn programojn. Kaj Petro Baláž fine havos tempon edziĝi :-)

Unio en la kirlo de la migra krizo *Unie ve víru migrační krize*

Tomáš Břicháček

Koncem roku by měla vyjít moje kniha *Unie ve víru migrační krize* jako pokračování předchozí knihy *Unie blízka i vzdálená* (Institut Václava Klause, 2014)

Tématem knihy je Evropská unie (její instituce a politické a intelektuální elity) jako aktér i faktor migrační krize, a její schopnost na krizi adekvátně reagovat. V tom jsou zahrnuty zejména následující dílčí aspekty:

- jednání unijních institucí a fungování právních předpisů a mechanismů v krizové situaci;
- role EU, respektive dosaženého stupně integrace včetně projektu schengenského prostoru při vzniku a vývoji krize;
- ideový přístup unijních politických a intelektuálních elit k migrační krizi;
- jednotlivá navrhovaná či již přijatá opatření, kterými se unijní orgány snaží na krizi reagovat, včetně kontroverzních uprchlických kvót, Evropské pohraniční a pobřežní stráže a spolupráce s Tureckem.

Záměrem je rovněž zachytit sled klíčových událostí souvisejících s krizí, které se odehrály na unijní úrovni (v prostředí institucí EU či známých tváří federalistického tábora), nebo které mají politický dopad přesahující hranice jednotlivých členských států, a shromáždit některé statistické údaje, které jsou relevantní z hlediska tématu, a/nebo které nám pomáhají vytvořit obraz o rozsahu krize. Z jednání institucí EU, z celkového přístupu unijních elit k současné situaci a z jimi nabízených řešení se snažím vyvodit některé širší závěry o ideologii *stále užší unie* a o stavu a perspektivách aktuálního modelu evropské integrace. Jak totiž správně uvádí Jiří Fuchs: „Současná imigrační krize je mezní společensko-politickou situací, a takové situace vždycky skýtají mimořádné příležitosti k poučení o lidském jednání.“

Níže následuje překlad závěru knihy do esperanta. Text je oproti originálu mírně zkrácen.

La kirlo de la migra krizo, en kiu svingiĝis la Eŭropa Unio en la pasintaj monatoj, ne venis hazarde kiel natura katastrofo kaŭzita de eksteraj fortoj. Ne nur ke al ĝia genezo kaj evoluo kontribuis iuj membroŝtatoj, kiuj malstabiligis landojn de Proksima Oriento kaj norda Afriko per ilia „eksporto de demokratio“, kaj poste Germanio per sia fakta invito de sirianoj. Kulpon oni povas imputi signife al la Unio mem. Estis akirita grado de centraligo en formo de la Ŝengena projekto kaj rilata agordo de uniaj kompetencoj, decidaj procedoj kaj meĥanismoj en kampo de azila kaj migra politiko, kaj ankaŭ agado de uniaj organoj kaj elitoj vidalvide al la krizo, kio multobligis la pereon.

Ŝengeno antaŭŝovis la limoj de Germanio kaj aliaj allogaj migradaj celoj al periferiaj landoj kaj kreis magneton de unuparta transpasebla Eŭropo.

Randoŝtatoj pro tio longedaŭre frontis signife pli altajn migrajn premojn ol antaŭe. Samfoje ili sentinelis la limojn kun signifike malpli alta strebo ol se temus nur pri iliaj propraj, ĉar la sistemo de kolektiva malrespondeco ebligis al ili transloki la ŝarĝon al la ceteraj. Kiam kaŭze de la evoluo en Sirio, Irako, Libio kaj aliaj landoj fortiĝis la torento de fuĝintoj, ĉiuj tiuj trajtoj pliintensiĝis. La magneto fortiĝis, kiam montriĝis la kaduka gardo de la eksteraj limoj, kiam reprezentantoj de la Unio kaj iuj membroŝtatoj vidigis al la migrantoj favoran vizaĝon, kiam Germanio suspendis la aplikadon de la „dublinaj“ reguloj rilate al la sirianoj kaj kiam la Unio ĝenerale signalis, ke ĝi ne defendas sin kontraŭ amasa emigrado. Tio ĉio rezultis en drameca alkresko de migraj premoj al la ŝtatoj ĉe la ekstera limo, kiuj estis povaj kaj volontaj plenumi siajn devojn malpli ol iam antaŭe.

La projekto de „Eŭropo sen limoj“ ĵetis partoprenantajn landojn en senproportcian interdependecon. Estiĝis formiĝo, en kiu nekontrolita enmigraĵo kaj sekurecaj minacoj en ĉiu ŝtato estas kunhava problemo de ĉiuj ŝtatoj, kie malsukcesoj aŭ senpripensaj agoj de unuopaj ŝtatoj havas epokajn konsekvencojn por la tuta bloko kaj kie la ĉeno estas nur forta tiel kiel la malplej forta ĉenero. Ŝengeno malsimpligis al la membroŝtatoj taskon efektive protekti sian teritorion kaj realigi memstaran azilan kaj migran politikon kaj devigis ilin trovi komunajn solvojn sur centra nivelo. La evoluo en la pasintaj monatoj ja plene malkovris, ke la malproksima brusela centro estas solvante tiujn problemojn malagipreta, senkonsila, dronas en mallertaj decidaj procedoj kaj ne sukcesas certigi efektivigon eĉ nur de tiuj malmultaj rimedoj, kiuj fine estas adaptitaj.

Tutsume nun klaras, ke la gardo de la limoj kaj la realigo de komuna azila kaj migra politiko estas en permeabla spaco inkludanta tri dekoj da ŝtatoj kun siaj diversaj starpunktoj kaj malsame evoluitaj gardistaroj kaj kapacitoj kaj pro la komplika kaj malrapida decidkapablo sur centra nivelo ege malfacila. La trudkitelo de Ŝengeno do rezulte subfosas la kapablon de la eŭropaj landoj rezisti danĝeron venantan de ekstere kaj plue pliprofundigas la krizon. Se unuopaj ŝtatoj plene respondecus pri la administrado de siaj limoj kaj pri siaj migra kaj azila politiko, kaj se migrantoj havus antaŭ la okuloj nur remparon de nacioŝtatoj aktive defendantaj siajn teritoriojn, oni neniam falus en la situacion, en kiu ni troviĝas hodiaŭ.

Koncerne la konkretajn rimedojn de la EU por solvi la migran krizon, oni vidas, ke ĝis nun oni sukcesis adapti relative malmultajn. El signifaj disponoj flanke de la Unio mem tio estis du provizoraj skemoj por distribuo de 160 000 azilpetantoj, kiuj ne funkcias, kaj ĉefe formiĝo de la nova eŭropa lima kaj marborda gardistaro. Krom tio startis koncepto de „hotspotoj“ kaj aliaj formoj de operacia kaj financa subteno al la membroŝtatoj, kiuj tamen plejparte reprezentas utiligon de ekzistantaj instrumentoj kaj meĥanismoj. Kardinala rimedo en la kampo de kunlaboro kun triaj ŝtatoj estas la akordo kun Turkio de la 18-a de marto 2016. Ĝi montriĝis esti la plej efika ilo, al kies rezultoj ne povas konkuri la kompleta kunaĵo de agoj ene de Unio, el kiuj cetere neniu celis direkte la haltigon de la migraj premoj. Nun la Unio estas protektata kontraŭ

nova nekontrolebla torento de fuĝintoj antaŭ ĉio ĝuste per tiu multekoste aĉetata helpo de turkoj, kiun la eŭropa lima kaj marborda gardistaro en adaptita formo ne povas anstataŭi. Tio signifas, ke la Unio sekurigas la gardon de siaj limoj pere de „outsourcing“ (subkontraktado). La baza problemo de tiu ĉi solvo estas ĝia fragileco kaj same la riskoj rezulte el ebla revoko de viza devo por Turkio.

Monstreca elemento en la listo de uniaj receptoj estas la redistribuaj kvotoj. La ideo, ke la uniaj organoj porciumos migrantojn al la unuopaj ŝtatoj sen ilia konsento migrantojn, sen la rajto, ke la ŝtatoj povu decidi pri la nombro de tiuj personoj, pri tio, el kiu civiliza ĉirkaŭaĵo tiuj personoj venas, sen eblo, ke ili povu konsideri la bezonojn de sia labora merkato, sistemoj de sociala asekuro, publika sekureco, konservo de homogeneco de la societo kaj aliaj estecaj interesoj, estas en flagranta malkonkordo al la ideo de ŝtata suvereneco, rajto de nacioj de memdetermino, spontana kuro de aferoj kaj sana prudento. La unia socia inĝenierado superis plurajn limojn ĝis nun neimageblajn. Estas substreko de la stato de la mizero kaj malespero, al kiu venis la eŭropa integrado. Trapuŝigo de la dua provizora skemo por 120 000 personoj per voĉdonsuperado de la minoritato montras, ke la postlisbona kunigo de senbordaj kompetencoj de la EU en la kampo de la azila politiko kaj voĉdonado de kvalifika majoritato kreas ege danĝeran kombinaĵon.

Koncerne la multnombrajn leĝdonadajn proponojn de la Komisiono, kiuj estas nun en stadio de traktado, ni rimarku kelkajn bazajn trajtojn:

- Tiuj proponoj ĝenerale supozigas unualoke pli altan nivelon de harmoniigo, do pli da centraligo kaj malpli da libereco por la unuopaj membroŝtatoj. Ili estas reflektado de programa centralismo kaj naiva kredo al memsaviĝo de unuecaj centraj solvoj. La konsekvencoj de centraligo de azila kaj migra politiko estas ja gravaj. Ju pli granda estas unuigo sur la nivelo de la EU, des pli malgranda estas la spaco por la membroŝtatoj decidi pri tio, kiel ili formas kondiĉojn de sia malfermeco al la akceptado de alvenantaj azilpetantoj aŭ klasikaj almigrintoj. Temas pri rajto de ĉiu ŝtato determini, kiun ĝi lasas vivi ene, sub kiaj kondiĉoj, kiel alte ĝi fiksas plafonon. Nature, ke tiaj politikaj decidoj havas fundamentajn sociajn, ekonomiajn, sed ankaŭ sekurecajn konsekvencojn.

- Multaj proponoj havas fortan komponanton de „solidareco“ en la unia koncepto, kiu signifas „solvado“ de problemoj (kaj ofte konsekvencoj de erara politiko sur nivelo de la EU) per ilia distribuo inter ĉiuj membroŝtatoj. Tio ne inkludas nur la translokigon de azilpetantoj, sed ankaŭ kelkajn aliajn rimedojn, kiuj kaŝe kondukas samdirekten.

- En la preparo de multaj proponoj videblas granda hasteco kaj neorganiziteco. Proponoj de novaj leĝoj estas ofte prezentataj en momento, kiam la ĝisnuna regularo nek havis tempon stabiliĝi kaj nek ekzistas sufiĉaj spertoj kun ĝia aplikado. El tio rezultas, ke la Komisiono ne povas obstine provi tranĉi pluan peceton de la salamo de la aŭtonomio de membroŝtatoj, kiam la kriza situacio ofertas taŭgan okazon al tio. Eble ĝi ankaŭ volas ŝajnigi, ke ĝi konservas iniciativecon kaj ke ĝi aktive solvas la krizon.

- Neniuj proponoj celas direkte al la haltigo de la kontraŭleĝaj migrantoj antaŭ la limoj. Maksimume ili devus nerekte helpi al pli facila integriĝo kaj malkovro de

ilegalaj transpaŝintoj kaj ilia revenigo. Iuj eĉ strebas disvastigi vojojn de legala emigrado argumentante, ke tio devus malaltigi la motivadon al la kontraŭleĝa enmigrado.

- Ni koncedu, ke iuj unuopaj proponoj aŭ iuj iliaj elementoj estas laŭraciaj. Tamen negativaj trajtoj en formo de plua centraligo, hasteco kaj falsa solidareco ege superpezas kaj konfirmas la ĝeneralan impreson.

Alarmanta estas la idea pozicio de la uniaj organoj aŭ politikaj kaj intelektaj elitoj al la nuna situacio. Kontraste al tio, kion atendus de siaj estroj la granda plimulto de civitanoj – tio estas fari ĉion por la haltigo aŭ restriktado de la migra ondo – la konsideroj de la unia establiĝo iras aliloken. Unualoke staras kompleziĝemo kaj delikateco rilate al la migrantoj, strebo prezenti ilin ekskluzive en pozitivaj koloroj, emfaziĝo de avantaĝoj de enmigrado kaj kondamno kaj riproĉoj rilate al kontraŭuloj de tiu ĉi pozicio. Plue ni vidas firman decidemon savi Ŝengenton je kia ajn kosto, kiu estas prilaudata pli ekzalte ol iam antaŭe kaj laŭdiraj riskoj ligitaj kun ĝia disigado estas prezentataj en apokalipsa maniero. La tria rimarkebla – kaj oni povus diri memkomprenebla – orientado konsistas en streboj maksimume ekspluati la novan „beatan krizon“ al plua hardigo de centralismo; kiel kutime ni aŭdas sub la devizo „pli da Eŭropo“ vokado al centraj solvoj kaj plifortigo de la uniaj strukturoj. Konsiĉo de la neceso malebligi amasajn premojn de la kontraŭleĝa enmigrado grandparte ĉeestas, tamen en la konsideroj pri rimedoj en tiu direkto oni observas grandan singardemon, nerektecon kaj preskaŭ hontemon.

Ni vidas nun kiel multe la ideologio de *ĉiam pli mallarĝa Unio* estas ligita kun progresista nova maldekstremo kaj kiel en la kazo de la migra krizo fariĝas sinergio de tiuj ambaŭ direktoj. Vidpunkte de la centralismo la situacio ofertas bonvenan okazon por la plifortigo de la Unio – por la ekspansio de la uniaj leĝoj kaj atingado de pli alta nivelo de harmoniigo, larĝigo de kompetencoj de la uniaj agentejoj, pligrandiĝo de la nombro de dungitoj kaj budĝeto ktp. – sed ankaŭ por diluado de la naciaj komunumoj kiel ĝisnunaj bremsoj de progreso en la procezo de la kreado de eŭropa ŝtato kaj por estiĝo de nacie neankrigitaj „novaj eŭropanoj“. La moderna maldekstremo siaflanke perceptas migrantojn el fremda kultura ĉirkaŭaĵo kiel unu el la tipaj eroj de nova „proletario“, t. e. protektataj minoritatoj, kiujn necesas ĉiurimede favori, kaj sur kiuj ĝi mem apogas sin kiel sur sia bazo en la societo kaj dum siaj streboj pri la formigo de „nova homo“.

La pozicio al la migra krizo montras, ke la doktrino de *ĉiam pli mallarĝa Unio* kun sia kuntuŝa unuigo kun moderna maldekstra progresismo malgraŭ sia senĉesa krio-pledado por „pli da Eŭropo“ reprezentas danĝeran detruivan ideologion, kiu minacas Eŭropon kiel civiliza rondo. Malsukcesigas kaj malkuraĝigas ĝian defendokapablon kontraŭ la danĝero el la ekstero, al kiuj ĝi male servas kaj kapitulacias. En ĝi kun siaj sociaj eksperimentoj (sur ondoj de ideologio *gender*, kulto de seksaj minoritatoj, kontraŭdiskriminacio, politika korekteco) kreiĝas vojo al kontraŭutopia societo, kiu jam ne estos io, kio valorus la defendon kontraŭ la ekstera mondo.

Ĉu Esperanto apartenas al la lingvoj nomataj „Dua lingvo“ laŭ la dokumento COM (2008) 566 final?

Viktor Dvořák

Resumo

Tiu ĉi traktato informas pri la multlingveco en la Eŭropa Unio kaj pri tio, kiel en la Ĉeĥa Respubliko estis akirita agnosko, ke Esperanto apartenas al la dua grupo de lingvoj laŭ la dokumento COM (2008) 566, fina – Bruselo 18. 9. 2008.

Proksimume antaŭ tricent sepdek jaroj Johano Amoso Komenio en sia traktato “Via lucis” publikigis ideon pri interkompreniĝo de civitanoj en Eŭropo. Li unue proponis, sugestis, ke „lingvoj de fakuloj“ estu uzataj, kaj due, krei artefaritan lingvon por civitanoj, tiel nomatan „Universala lingvo“, kiu estu pli facile lernebla kompare al la lingvoj uzataj en Eŭropo. Ni volas demonstri, kiel sukcese la problemo de interkompreniĝo estis ĉiujare solvata en EU ekde 2008, kaj kion oni rekomendas en la sciigo “Komuniko de la Komisiono al la Eŭropa Parlamento, la Konsilio, la Ekonomia kaj Socia Komitato de la Regionoj – Multlingveco: riĉo por Eŭropo kaj komuna devontigo {SEC(2008)2443} {^xCOM/2008/0566 fina^x/“ {koncize: Sciigo}. Tie estas multvorte diritaj utiliaĵoj el la plenumado de la Barcelona celo: ebligi al la civitanoj komuniki per du lingvoj aldone al sia gepatra lingvo.

En la menciita Sciigo estis rekomendite, unue, kiuj lingvoj estas akcepteblaj por la plenumado de la Barcelona celo, kaj due, kion la registaroj de la unuopaj ŝtatoj de EU faru por la plenumado de la Barcelona celo.

En la Sciigo la lingvoj estis klasifikitaj en du grupoj: en la unua grupo estu unu lingvo elektita el la „tutmonde uzataj lingvoj“ kaj en la dua restantaj inklude tutmonde uzatajn lingvojn, kiujn oni ne elektis kiel la unuan. La registaroj de la unuopaj membroŝtatoj elektos, kiu lingvo estos la unua, kaj kiu la dua. En la Ĉeĥa Respubliko la angla lingvo estis elektita kiel la unua. Laŭ informo el la Ministerio de Eksterlandaj Aferoj ne estas en ĉiuj ŝtatoj de EU la angla lingvo elektita kiel la unua. Por elekti la duan lingvon estis en la Sciigo referencitaj ekzemple lingvoj oficialaj en EU, lingvoj de unuopaj najbaraj ŝtatoj, najbaraj ŝtatoj de la nuntempa EU aŭ disvastigota EU, lingvoj de fakuloj, specialigitaj fakoj, lingvoj uzataj en komercaj kaj ekonomiaj entreprenoj, dulingvaj familioj ktp. Tiu ĉi ĝenerala elnombro montras vastan skalon de lingvoj akceptitaj por dialogo en EU. Estas evidente, ke ne ĉiuj eŭropanoj interkompreniĝos, nur anoj de la grupoj, kiuj uzas la saman intertraktan lingvon. Notinde estas, ke en la Sciigo ne estas menciita eĉ unu artefarita lingvo, por la interkompreniĝo de la civitanoj, tiel nomata Universala lingvo laŭ Johano A. Komenio.

Por ke ni eksciiu pri la lingva politiko en la Ĉeĥa Respubliko, rilate al eksterlandaj ŝtatoj, estis sendita letero al la Ministerio de Eksterlandaj Aferoj de ĈR kun la demando, ĉu estas eble aldoni, krom la supre cititaj ekzemploj de la “Dua lingvo“, ankaŭ lingvon uzatan en interkulturaj dialogoj, sociaj retoj, subtenantan interkompreniĝon, sed la nomo de la lingvo Esperanto ne estis menciita. Estis motivo, ke iuj pensas, ke per Esperanto oni ne povas almenaŭ interkomuniki, spite tiujn Esperanto estis akceptita kiel la 63-a lingvo en la reto

de Guglo. La respondo el la ministerio estis, ke eblas tiun lingvon aldoni kaj laŭ la intenco de la Ministerio de Instruado de ĈR (MIĈR) estis la listo de “Dua lingvo“ jam en ĈR rekomendita.

Persona konsultado en MIĈR koncerne, ĉu Esperanto apartenas al la grupo de lingvoj nomataj la “Dua lingvo“ kaj, ĉu oni povus instrui ĝin regule en la lernejo, ĉefe en la baza lernejo ne nur en tiel nomataj „eksterlernejaj intereso-rondoj“, ni ne ricevis negativan respondon. Nur estis al ni rekomendite skribi informpeton al MIĈR, ĝi estos prijuĝota de du fakuloj kaj laŭ la rezulto estos la afero decidita. La informpeto estis skribita kiel kritiko de la dokumento Sciigo kaj substrekis, ke Esperanto-asocioj plenumas la rekomendojn postulitajn de la Sciigo al la membroŝtatoj de EU. Sekve la Pedagogia komisiono de ĈEA ricevis retan mesaĝon, ke la lingvo Esperanto apartenas al la grupo de la „Dua lingvo“.

Ni volas aldoni: Ni estas konviktitaj, ke celo de Esperanto estis jak estas esti la „dua lingvo por ĉiuj“, laŭ Komenio nomata la Universala lingvo. Por parolantoj de ĉiuj lingvoj de la mondo, kaj principe ankaŭ por ĉiuj tavoloj de la popolo, ankaŭ por homoj, kiuj posedas malfortan talenton por lingvoj. Por tiuj homoj estas en la Sciigo rekomenditaj teknikaj rimedoj, sed ni demandas: „Ĉu traduk-aparato proksimigos homojn tiel intime kiel la persona kontakto?“

En la Ĉeĥa Respubliko estas ellaboritaj la unuopaj lingvo-skemoj por la instruistoj, kiel oni povu instrui la anglan, germanan, kaj francan lingvojn, por ke la lernantoj akiru, je la fino de la elementa lernejo, la lingvo-scipovon je la nivelo A1 kaj A2. Tio estis por s-ano Malovec modelo kiel skribi la saman lingvo-skemon por Esperanto adaptita al la lernolibro „Esperanto per rekta metodo“ de Stano Marček. Ni ne scias, ĉu la lingvo-skemo por la Esperanto estos utila al la Esperanto-asocioj en aliaj ŝtatoj, sed ni supozas ke jes, ĉar ĝi plenumos la postulon de EU akiri lingvoscion de la nivelo A1 kaj A2 en la bazaj lernejoj.

Konkludo:

Kiel estas dirite, laŭ la fina versio de la „Komuniko de la Komisiono COM(2008)0566, Bruselo, la 18-an de septembro 2008“, estas la registaroj de la membroŝtatoj de la Eŭropa Unio instigataj al la plenumado de la Barcelona celo: ebligi al la civitanoj komuniki per du lingvoj aldone al sia gepatra lingvo. La unua lingvo estos rekomendita al civitanoj de la registaro, la dua – elektita. Estas evidente, ke ne ĉiuj Eŭropanoj interkompreniĝos, ĉar ne ĉiuj volas aŭ kapablas lerni la duan, ne facilan „vivan“ lingvon. Solvo de ĉi tiu problemo de la dua lingvo estu la artefarita lingvo Esperanto, sed ĝi en la citita dokumento ne estas nomita. Estis montrite, ke eblis en ĈR akiri konfirmon por Esperanto kiel samvalora “Dua lingvo“. Por la estonteco estus utila, ke Esperantistaj asocioj de la restantaj ŝtatoj de EU faru la saman, por ke Esperanto estu de sube instalota en la dokumentojn de EU.

LITERATURAJ KAJ KULTURAJ PAĜOJ

Poemoj kaj rakontoj de Petr Ginz

Polusa

ludi videon de muzikigita poemo
Glaciaj montoj, foraj horizontoj,
frostitaĵoj kaj glaĉeraj kampoj
suno, ruĝa de glaciaj kolosoj,
mil rebriloj de scintilanta prujntavolo,
migraj birdoj celantaj suden.
Ili forlasas nin, konantaj multajn belojn,
citronajn boskojn kaj cipresajn ombrojn
en la sudo – ties pejzaĝo
havas alian, gajoplenan trajton.
Adiaŭ, vi kuraĝuloj.
Ili persistas sub la firmamento,
spiranta magion de foraj landoj,
glaciaj remparoj tra polusa nebulo
direkte al ruĝa suno surhorizonte
Ili iras ĉiam al la nordo.

Rememoro pri Prago

Kiel longe jam pasis la tempo,
kiam mi vidis la lastan tagon
subiri la sunon post Petřín-monto.
Larmanta rigardo kisis Pragon,
vualatan de la vespera ombro.
Kiel longe ne tuŝis mian aŭdon
ĉarma murmuro de kaskado Vultava?
Longe jam bruas Venceslaan placon
forĝesis mia kapo senrava.
La nekonataj anguloj de Prago
en ombro de buĉejoj kaj blindaj kloakoj,
kiel vi fartas? Ne trafos nin aflikta plago
reciproke - pasis jam multaj monatoj.
Preskaŭ unu jaron kaŭras mi en aĉa kavo
viajn belaĵojn nur kelkaj stratoj anstataŭas.
Kvazaŭ en kaĝo kaptita sovaĝa rato.
Prago, vi ŝtonfabelo, mi ĉiam rememoras!

La frenezeta Aŭgusto

En la aero estis humide kaj malvarme. En ĝi pendis ĉifonoj de ŝtale griza nebulo, kiuj preskaŭ tuŝis la supraĵon de la ondoj. Malagrabra vetero. La ondanta verda maso en distanco de ĉirkaŭ 100 jardoj perdis la konturojn, ĝis ĝi kunfandiĝis kun la nebulo. En kajuto de Bonifacia sidis Aŭgusto. Oni nomis lin frenezeta Aŭgusto, sed la juna ŝipknabo Petro fidis Aŭguston. „Li ne estas frenezulo,“ li kutimis diri, „li estas alia, iel stranga. Li verŝajne konas grandan sekreton, kiun vi ne komprenas, eĉ kompreni ne povas.“ - „Vi jam estas preskaŭ sama kiel li, vi komplete freneziĝos, se vi kun li daŭre babilos,“ diris al li la ceteraj ŝipknaboj. „Ili estas nekleraj,“ ĉiam diris Aŭgusto kaj liaj okuloj tiumomente ŝajnis al Petro, kvazaŭ ili estus rigardantaj lin de sur alta monto, vualita de nuboj. Ne, Aŭgusto ne estis frenezulo, certe ne, li sciis ja paroli tiom konvinke. Kaj Petro lin certagrade amis, tiun frenezulon kun profundaj okuloj, kaj kredis lin. Kaj tiu Aŭgusto parolis strange. „Tiamaniere parolas neniu en la mondo,“ pensis Petro, „dum mia vivo mi ne aŭdis, ke kapitano, piloto, ŝipknaboj aŭ havenanoj parolus tiel strange“. Komprenu, tiuj estis lia tuta mondo.

Estis nokto. Ĉio dormis, nur sur la ferdeko estis aŭdeblaj paŝoj de la hunda vaĉo. Petro estis ekdormanta. Liaj muskoloj ŝajnis al li molaj kaj senpezaj. Liaj muskoloj, lia tuta korpo ŝajnis al li liberaj kaj kun la libera korpo liberiĝis ankaŭ la spirito kaj lian menson vualis bluetaj nebuloj de dormo. Li estis perdanta la konscion. Subite kiel de elektra sparko li eksentis leĝeran tuŝon. Petro pene leviĝis sur sia marista lito, ĉirkaŭrigardis kaj ekvidis la super si klinitan figuron de la freneza Aŭgusto. „Iru rapide,“ stimulis lin la voĉo de Aŭgusto. Petro sen protesto ellitiĝis, kvankam sub la kovrilo estis varme, dum ekstere malvarme. Li postsekvis lin eĉ ne pepante. Ili eniris la subŝipejon. Aŭgusto bruligis kandelon. Ĝia malforta lumo apenaŭ kapablis forpeli la tenebron, kiu embuskis post ĉiu elstaraĵo, en ĉiu niĉo. Ili atingis etan kameron en la subŝipejo. La frenezeta Aŭgusto eniris kaj Petro post li. La ŝlosilo knaris en la seruro kaj poste malaperis en la poŝo de Aŭgusto. Li starigis la kandelon sur la teron, sidiĝis sur keston kaj kovris la kapon per la manoj. Petro kaŭriĝis, ĉar estis malvarme. Aŭgusto levis la kapon. En la kandela lumo ekradiis lia elstara vizaĝo, en kiu kiel du miniaturaj fajretoj lumis la rebriloj de liaj okuloj. Pasis momento. Etaj muŝoj flirtis ĉirkaŭ la flamo. Aŭgusto aŭdiĝis. Lia voĉo efikis ĝene en la morta silento. „Vivo? Kio estas vivo? Kiel la kandelo lumo, per kiu la senprudentaj kuloj bruligas siajn flugilojn!“ Denove regis silento, rompita nur de tempo al tempo de kraketo de la meĉo. „Kompatindaj kuloj.“ – „Kial ili flugas ĉirkaŭ la lumo?“ – Paŭzo. Malrapide li parolis al si mem, kvazaŭ meditante: „Kutimo – movado cele al individua ekzistado kaj necerteco...“ Denove li metis la kapon en la manojn kaj tradentis: „Ili flugas fascinitaj ĉirkaŭ la flamo, ĝis ĝi bruligas ilin kaj ili falas detruitaj. Stultuloj!“ – „Stultuloj? La kutimo kaj necerteco estas tro fortaj, ili ne povas rezisti. Kompatindaj insektoj!...“ Ambaŭ sidis silente. Petro miris, kial li estas ĉi tie, anstataŭ trankvile dormi sur sia lito. „Ekcerbumu pri la vivo, knabo,“ rediris Aŭgusto „ĝi estas kiel tiu flamo. Ĉu vi vidas, ĉu vi komprenas? Pro kutimo ni flugas ĉirkaŭ ĝi devante morti. Ni aspiras al nia propra „Mi“ kaj por akiri tiun premion ni fordonas ĉion!“ Li etendis la manon

kaj estigis la kandelon. En la kamero ekregis mallumo. Estis aŭdeble, ke la kuloj forflugis, senigitaj de la fascina kandela flamo. Dum momento ili ankoraŭ zumis, sed poste ilia flugil-zumado ĉesiĝis. Verŝajne ili elflugis en liberan spacon tra iu fendo. „Ĉu vi vidis, *ĉu vi vidis*,“ aŭdiĝis el la tenebro la voĉo de Aŭgusto, „ĉu vi bone perceptis, knabo?“ ripetis Aŭgusto kaj forŝovis la kovrilon de la kesto kun pulvo.

„Ankoraŭ unufoje, Flamariono,“ oni aŭdis kvazaŭ de nemezurebla distanco voĉon de la kapitano, ludanta kartojn.

„Liberigo...“ flustris Aŭgusto. Li etendis la manon kaj ĵetis lumantan alumeton en la keston da pulvo.

Kaj la kamero ekflamis per giganta helo kaj en la fajro de la eksplodo Petro ekvidis la ekbrilon de la Granda Kunfandiĝo.

El la vivo de senviva aĵo

Plejparto el ni scias, ke senviva aĵo neniam kaj sub neniamaj cirkonstancoj povas ĝui la vivon. Nur tia aĵo, kiu vivas en daŭra kontakto kun homoj, ŝanĝiĝas kaj estas jam preskaŭ parto de ilia propra vivo, nur tian aĵon eblas nomi vivanta. Kaj unu el tiaj aĵoj estas sakro.

"Vi azeno kretena, vi kanajlo..." Mi ankoraŭ klare memoras, kiel post alveturo de la transporto Dq efikis sur min tiu ĉi unua serio de Volek. Mi sentis, kvazaŭ spirus sur min Prago per siaj lumigitaj avenuoj, la silentiĝinta riverbordo kaj la glimanta Vultavo. Kaj tiam mi malkovris, ke la sakroj havas sian sekreton. Same kiel popolaj kostumoj, kutimoj kaj artoj ili respegulas la medion de sia estiĝo. Ekzistas sakroj bonstilaj kaj trivialaj, civilizitaj, kaj preskaŭ mi dirus prehistoriaj. La civilizitajn ne necesas serĉi malproksime, ni renkontas ilin ĉiupaŝe: Idioto, kreteno, primitivulo!; kiel vi vidas, sakro ĉerpas el modernaj sciencaj malkovroj. Sed foje mi aŭdis nigrulon, kiu senpezigis sian koron per jena maniero: li larĝe malfermis la okulojn, disblovis la nazotruojn kaj el lia buŝo elpuŝiĝis gargaro: Bovo, vire kapsku! (Bovo vin voru!) La du ekzemplojn mi ne elektis hazarde. Rigardu la terezinajn sakrojn (ili ne estas elpensitaj, mi aŭdis ilin per propraj oreloj): Primitivulo merdanta! Kreteno velkinta! Rato materialisma, egoisma! Ni vidas du signojn: unu signo de civilizacio, la alia ne malsimila al la nigrula. Klarigo sin prezentas mem. Terezino estas urbo, kie la supraĵan civilizacion ĉiam pli forpuŝas instinkto de memkonservado, egoismo, pugnoraĵto kaj multaj aliaj motivoj, kiujn la ekstera mondo sukcesis plejparte forigi. Ekkoni la mondon laŭ sakroj, aŭdi sakrojn de kulioj en Ŝanhajo, Singaporo, fiŝistoj en Novlando, nobeletoj en Cejlono, geĵsoj en Japanio, perloĉasantoj en Bengala golfo - ĉiam estis mia idealo. Kaj foje, ekkoninte la mondon kaj ĝiajn loĝantojn laŭ sakroj, mi estis revenanta hejmen per vaporŝipo Pacific kaj la bruo de la ŝipa helico min lulas en dormon. Tiel, kontenta pri mi mem, mi ekdormas kaj en la subkonscio de mia kapo pulsas la helico de la Homera heksametro: Kaj dormis la tutan nokton, de dolĉa sonĝo katenita.

El la paĝaro <http://www.vedem-terezin.cz>

La Kristnaska legado

Kaj en tiuj tagoj eliris dekreto de Cezaro Aŭgusto, ke la tuta mondo estu registrita. **2** Ĉi tiu estis la unua registrado, farita, kiam Kirenio estis reganto de Sirio. **3** Kaj ĉiuj iris, por esti registritaj, ĉiu al sia urbo. **4** Kaj Jozef ankaŭ supreniris el Galileo, el la urbo Nazaret, en Judujon, al la urbo de David, kiu estas nomata Bet-Leĥem, ĉar li estis el la domo kaj familio de David, **5** por esti registrita kun sia fianĉino Maria, kiu estis graveda. **6** Kaj dum ili estis tie, venis la tagoj por ŝia akuŝo. **7** Kaj ŝi naskis sian unuan filon, kaj ŝi ĉirkaŭvindis lin kaj kuŝigis lin en staltrogon, ĉar ne estis loko por ili en la gastejo.

8 Kaj en tiu sama regiono estis paŝtistoj, kiuj kamploĝis kaj nokte gardis sian gregon. **9** Kaj anĝelo de la Eternulo alstaris apud ili, kaj la gloro de la Eternulo brilis ĉirkaŭ ili, kaj ili timis per granda timo. **10** Kaj la anĝelo diris al ili: Ne timu; ĉar jen mi venigas al vi bonan sciigon de granda ĝojo, kiu estos al la tuta popolo; **11** ĉar hodiaŭ estas naskita por vi, en la urbo de David, Savanto, kiu estas Kristo, la Sinjoro. **12** Kaj jen la signo por vi: vi trovos infaneton, ĉirkaŭvinditan kaj kuŝantan en staltrogo. **13** Kaj subite estis kun la anĝelo amaso de la ĉiela armeo, laŭdante Dion, kaj dirante:

14 Gloro al Dio en la supera alto,
Kaj sur la tero paco, inter homoj Difavoro.

15 Kaj kiam la anĝeloj foriris de ili en la ĉielon, la paŝtistoj diris unu al alia: Ni jam iru ĝis Bet-Leĥem, kaj vidu ĉi tiun okazintaĵon, kiun la Eternulo sciigis al ni. **16** Kaj rapidante, ili iris, kaj trovis Marian kaj Jozefon, kaj la infaneton kuŝantan en la staltrogo. **17** Kaj tion vidinte, ili sciigis pri la diro, kiu estis parolita al ili pri ĉi tiu infano. **18** Kaj ĉiuj aŭdintoj miris pri tio, kion rakontis al ili la paŝtistoj. **19** Sed Maria konservis ĉiujn tiujn dirojn kaj pripensis ilin en sia koro. **20** Kaj la paŝtistoj revenis, glorante kaj laŭdante Dion pri ĉio, kion ili aŭdis kaj vidis, kiel estis parolite al ili.

21 Kaj kiam jam pasis ok tagoj por cirkumcidi lin, oni donis al li la nomon JESUO, kiel li estis nomita de la anĝelo, antaŭ ol li estis en la ventro. **22** Kaj kiam finiĝis la tagoj de ilia purigado laŭ la leĝo de Moseo, ili alportis lin al Jerusalemo, por prezenti lin al la Eternulo, **23** kiel estas skribite en la leĝo de la Eternulo: Ĉiu virseksulo, kiu malfermas la uteron, estu dediĉita al la Eternulo; **24** kaj por alporti oferon laŭ tio, kio estas dirita en la leĝo de la Eternulo: Paron da turtoj, aŭ du kolombidojn. **25** Kaj jen en Jerusalemo estis viro, kies nomo estis Simeon, kaj ĉi tiu estis justa kaj pia, atendanta la konsoladon de Izrael; kaj la Sankta Spirito estis kun li. **26** Kaj estis montrite al li de la Sankta Spirito, ke li ne mortos, ĝis li vidos la Kriston de la Eternulo. **27** Kaj li venis per la Spirito en la templon; kaj kiam la gepatroj enportis la infanon Jesuo, por fari pri li laŭ la kutimo de la leĝo, **28** tiam li ricevis lin en siajn brakojn, kaj benis Dion, dirante:

29 Nun, ho Eternulo, Vi ellasas Vian servanton,
Laŭ Via vorto, en paco,

30 Ĉar miaj okuloj vidis Vian savon,

31 Kiun Vi preparis antaŭ la vizaĝo de ĉiuj popoloj,

32 Lumon por malkaŝo al la gentoj,
Kaj gloron de Via popolo Izrael.

33 Kaj lia patro kaj lia patrino miris pri tio, kio estis parolita pri li; 34 kaj Simeon ilin benis, kaj diris al Maria, lia patrino: Jen ĉi tiu estas metita por la falo kaj leviĝo de multaj en Izrael, kaj por signo kontraŭparolata; 35 kaj ankaŭ vian animon glavo trapasos; por ke la pensoj de multaj koroj malkaŝiĝu. 36 Kaj estis unu profetino, Anna, filino de Fanuel, el la tribo de Aŝer (ŝi estis grandaĝa, loĝinte sep jarojn kun sia edzo de post sia virgeco, 37 kaj estinte vidvino okdek kvar jarojn), kiu neniam foriris el la templo, adorante per fastoj kaj preĝoj nokte kaj tage. 38 Kaj alveninte ĝuste en tiu horo, ŝi dankis Dion, kaj parolis pri li al ĉiuj, kiuj atendadis la elaĉeton de Jerusalem. 39 Kaj kiam ili jam faris ĉion, konforme al la leĝo de la Eternulo, ili revenis en Galileon, al sia urbo Nazaret.

40 Kaj la infano kreskadis kaj fortiĝis, pleniĝante de saĝeco; kaj la graco de Dio estis sur li.

41 Kaj liaj gepatroj iris ĉiujare al Jerusalem ĉe la Paska festo. 42 Kaj kiam li estis dekdujara, ili supreniris laŭ la kutimo de la festo; 43 kaj kiam ili jam pasigis la tagojn, ĉe ilia returniĝo la knabo Jesuo restis en Jerusalem, kaj liaj gepatroj tion ne sciis; 44 sed supozante, ke li estas en la karavano, ili iris tagan vojaĝon, kaj serĉis lin inter siaj parencoj kaj konatoj; 45 kaj ne trovinte lin, ili reiris al Jerusalem, serĉante lin. 46 Kaj post tri tagoj ili trovis lin en la templo, kie li sidis meze de la instruistoj, aŭskultante ilin kaj metante al ili demandojn; 47 kaj ĉiuj, kiuj aŭdis lin, miregis pro lia kompreno kaj liaj respondoj. 48 Kaj ili miris, vidante lin, kaj lia patrino diris al li: Filo, kial vi tiel agis kontraŭ ni? jen via patro kaj mi serĉis vin kun malĝojo. 49 Kaj li diris al ili: Kial vi serĉis min? ĉu vi ne sciis, ke mi devas esti en la domo de mia Patro? 50 Kaj ili ne komprenis la diron, kiun li parolis al ili. 51 Kaj li malsupreniris kun ili, kaj venis en Nazareton, kaj li estis obeema al ili; kaj lia patrino konservis ĉiujn tiujn dirojn en sia koro.

52 Kaj Jesuo progresis en saĝeco kaj staturado, kaj en graco ĉe Dio kaj homoj.

El la Sankta Biblio, Sankta Luko, ĉapitro 2

LULU DE HONOLULU

Muziko: Ivan Mládek

Origina teksto: Ivan Mládek, Miloslav Procházka

Traduko: Tomáš Břicháček

Moderato

The musical score is written in treble clef with a common time signature. It consists of three staves of music. Above the first staff are guitar chords: C, Dm, and G7. Above the second staff are C, F, and Fm. Above the third staff are C, Am, Dm, G7, C, and (G7). The lyrics are written below the notes.

Ma - ro, flo-roj, bon - o - do - roj, su - no su - bi - ras, i - noj dan - cas,
van - goj bru - las kaj mi pri - pen - sas: Ki - on eb - le fa - ras
mi - a dol - ĉa Lu - lu de Ho - no - lu - lu ?

1. Maro, floroj, bonodoroj, suno subiras,
inoj dancas, vangoj brulas kaj mi pripensas:
Kion eble faras mia dolĉa Lulu
de Honolulu?

2. Vento siblas, ŝtormo bruas, lavango falas,
ŝafoj blekas, vaker' ploras kaj mi pripensas:
R. Kion ...

3. Granda amo, grand' feliĉo, fianĉin' belas,
Parencoj al mi gratulas kaj mi pripensas:
R. Kion ...

4. Tre signifa dura matĉo ni kaj Kanado,
homoj krias, streĉa dramo kaj mi pensas do:
R. Kion ...

5. Kanto finas, neniu Lulu fakte ekzistas,
Mi forigos fantaziojn, kiuj persistas.
R. Kion ...

B U L T E N O
de Esperantista Klubo en Prago
Časopis Klubu esperantistů v Praze
Redaktor: Tomáš Břicháček

Odesílatel:

Klub esperantistů v Praze

pobočný spolek Českého esperantského svazu, z. s.

C/o Jiří Mišurec

Jirečkova 5

170 00 Praha 7